

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 19120602-045-02-0622-2013-1403/63813
Konu : Müdafî Görevlendirilmesi

23/10/2013

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30/07/2013 tarihli ve 4065 sayılı yazı.

Ağır ceza mahkemesinin görevine giren bir suçtan dolayı tutuklanan şahısların, tutuklama kararının verildiği yargı alanında ağır ceza mahkemesinin bulunmaması halinde ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer ceza infaz kurumuna sevk edilmeleri nedeniyle soruşturmanın ilk başladığı yerde soruşturma işlemlerine katılan ve ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yerde bürosu olmayan zorunlu müdafilik kapsamında görev alan avukatların 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 108'inci maddesi uyarınca sulh ceza mahkemesindeki tutukluluk durumunun değerlendirildiği oturumlara katılmalarının ulaşım, zaman ve maddi yönden zor durumda kalmalarına neden olması nedeniyle bu mağduriyetin giderilmesi bakımından gerekli yasal düzenlemenin yapılması talebini içeren ilgi yazı incelendi.

Bilindiği üzere;

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Tutukluluğun İncelenmesi" kenar başlıklı 108'inci maddesinde; "(1) Soruşturma evresinde şüphelinin tutukevinde bulunduğu süre içinde ve en geç otuzar günlük süreler itibarıyla tutukluluk hâlinin devamının gerekip gerekmeyeceği hususunda, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından 100 üncü Madde hükümleri göz önünde bulundurularak, şüpheli veya müdafii dinlenilmek suretiyle karar verilir.

(2) Tutukluluk durumunun incelenmesi, yukarıdaki fıkrada öngörülen süre içinde şüpheli tarafından da istenebilir.

(3) Hâkim veya mahkeme, tutukevinde bulunan sanığın tutukluluk hâlinin devamının gerekip gerekmeyeceğine her oturumda veya koşullar gerektirdiğinde oturumlar arasında ya da birinci fıkrada öngörülen süre içinde de re'sen karar verir."

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un "Ceza mahkemelerinin yargı çevresi" kenar başlıklı 15'inci maddesinde; " Ceza mahkemelerinin yargı çevresi, buldukları il merkezi ve ilçeler ile bunlara adli yönden bağlanan ilçelerin idarî sınırlarıdır.

Ağır ceza mahkemeleri ile büyükşehir belediyesi bulunan illerde, büyükşehir belediyesi sınırları içerisindeki il ve ilçenin adı ile anılan sulh veya asliye ceza mahkemelerinin yargı çevresi, il veya ilçe sınırlarına bakılmaksızın Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir.

Coğrafi durum ve iş yoğunluğu göz önünde tutularak bir ceza mahkemesinin kaldırıl-

---

Mustafa Kemal Mah 2151.Cad. No: 34-34/A 06520 Söğütözü/ANK irtibat:Şube Müdürü. Hasan ACAR Tel: 0 312 218 74 39-7415 Faks:0 312 219 43 19 e-posta: cigm@adalet.gov.tr Elektronik Ağ: www.adalet.gov.tr

Masına veya yargı çevresinin değiştirilmesine, özel kanunlarında yargı çevresi belirtilmemiş olan diğer ceza mahkemelerinin yargı çevresinin belirlenmesine, Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilir.”

“Cumhuriyet başsavcılığının kuruluşu” kenar başlıklı 16’ncı maddesinde; “Mahkeme kuruluşu bulunan her il merkezi ve ilçede o il veya ilçenin adı ile anılan bir Cumhuriyet başsavcılığı kurulur.

Cumhuriyet başsavcılığında, bir Cumhuriyet başsavcısı ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı bulunur. Gerekli görülen yerlerde Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun kararıyla bir veya birden fazla Cumhuriyet başsavcivekili atanır.”

“Cumhuriyet başsavcılığının görevleri” kenar başlıklı 17’inci maddesinde; “Cumhuriyet başsavcılığının görevleri şunlardır:

1. Kamu davasının açılmasına yer olup olmadığına karar vermek üzere soruşturma yapmak veya yaptırmak,
2. Kanun hükümlerine göre, yargılama faaliyetlerini kamu adına izlemek, bunlara katılmak ve gerektiğinde kanun yollarına başvurmak,
3. Kesinleşen mahkeme kararlarının yerine getirilmesi ile ilgili işlemleri yapmak ve izlemek,
4. Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

“Cumhuriyet savcılarının yetkisi” kenar başlıklı 21’inci maddesinde; “Cumhuriyet savcıları, buldukları il merkezi veya ilçenin idari sınırları ile bunlara adli yönden bağlanan ilçelerin idari sınırları içerisinde yetkilidirler.

Ağır ceza mahkemesi ile özel kanunlarla kurulan diğer ceza mahkemelerinin yargı çevresinde yer alan Cumhuriyet başsavcılıkları, yetki alanları içerisinde yürüttükleri bu mahkemelerin görevine giren suçlarla ilgili soruşturmaları yapar ve ivedi, zorunlu işlerin tamamlanmasından sonra düşünce yazısına soruşturma evrakını ekleyip ağır ceza mahkemesi veya özel kanunlarla kurulan diğer ceza mahkemelerinin Cumhuriyet başsavcılığına gönderirler.

Büyükşehir belediye sınırları içerisinde bulunan Cumhuriyet başsavcıları, bu yer ceza mahkemelerinin yargı çevresinde yetkilidir. Ancak, büyükşehir belediye sınırları içerisinde yer alan ağır ceza mahkemeleri ile özel kanunlarla kurulan diğer ceza mahkemelerinin görevine giren işlerde yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Diğer kanunların Cumhuriyet savcılarının yetkisine ilişkin hükümleri saklıdır.”

02/03/2007 tarihli ve 26450 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin “Görevin sona ermesi” kenar başlıklı 7’nci maddesinde;

“(1) Müdafî veya vekilin görevi;

a) Soruşturma evresinde; kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın kesinleşmesi, yetkisizlik veya görevsizlik kararı, kamu davası açılması halinde ise iddianamenin kabulü kararı verilmesi,

b) Kovuşturma evresinde; yargılamanın yapıldığı il veya ilçe dışında yargılamayı gerektirir görevsizlik veya yetkisizlik kararı, esasa ilişkin hükmün kesinleşmesi ya da davanın nakline karar verilmesi,

c) Müdafî, vekil veya kendisine müdafî ya da vekil görevlendirilen kişinin ölmesi,

ç) Kişinin kendisine bir müdafî veya vekil seçmesi, hâllerinde sona erer.

(2) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine görevlendirilen müdafî veya vekil azledilemez.”

06/08/2013 tarihli ve 28730 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Cumhuriyet Başsavcılıkları İle Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Yazı İşleri

Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin Kartonlar Kenar Başlıklı 37'inci maddesinde;" (1) Cumhuriyet başsavcılığınca, aşağıda gösterilen karar ve işlemlerin kartonunun UYAP'ta tutulması zorunludur. Ayrıca aşağıdaki (ğ), (i) ve (j) bentlerinde gösterilen kartonların fizikî olarak da tutulması gerekir.

- a) İddianame kartonu,
- b) Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar kartonu,
- c) Fezleke kartonu,
- ç) Görevsizlik ve yetkisizlik kararı kartonu,
- d) Kamu davasının açılmasının ertelenmesine ilişkin karar kartonu,
- e) İdarî yaptırım kararı kartonu,
- f) Değişik işler kartonu,
- g) Hapis cezasının infazının ertelenmesi kararı kartonu,
- ğ) Adlî tebligat ve posta gönderileri kartonu,
- h) İş cetvelleri kartonu,
- i) Teftiş tavsiyeler listesi kartonu,
- ı) Denetleme kartonu,
- j) Zimmet kartonu."

"Fezleke Kartonu" kenar başlıklı 40'inci maddesinde; "(1) Cumhuriyet başsavcılığınca görev nedeniyle ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığına gönderilen fezlekelerin saklandığı kartondur.

(2) Elektronik ortamda hazırlanan fezleke, Cumhuriyet savcısı tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanarak UYAP'ta saklanır.

Hükümlerine yer verilmiştir

Görüldüğü üzere, 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 21'inci maddesine göre Cumhuriyet savcıları, buldukları il merkezi veya ilçenin idarî sınırları ile bunlara adlî yönden bağlanan ilçelerin idarî sınırları içerisinde yetkilidirler. Ancak, ağır ceza mahkemelerinin yargı çevresinde yer alan Cumhuriyet başsavcılıkları, yetki alanları içerisinde yürüttükleri bu mahkemelerin görevine giren suçlarla ilgili soruşturmalarda ivedi ve zorunlu işleri tamamlayacak şekilde soruşturma yapmaları ve tamamladıktan sonra bir düşünce yazısı (fezleke) ile soruşturma evrakını ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına göndermeleri gerekmektedir.

Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelikte fezleke olarak ifade edilen ve soruşturma evrakının görevli Cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesi üzerine yazılan üst yazı 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 21'inci maddesinde "düşünce yazısı" olarak tanımlanmıştır. Bu maddeye göre asıl yetkili soruşturma makamının ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığı olması nedeniyle bu düşünce yazısının niteliği itibarıyla görevsizlik veya yetkisizlik kararı olarak kabulü gerekmektedir.

Öte yandan, suçun işlendiği yer sulh ceza hâkimince, ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı tutuklama kararı verilmesi ve ceza infaz kurumunun bulunmaması veya güvenlik nedeniyle şüphelinin ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer ceza infaz kurumuna gönderilmesiyle birlikte henüz fezleke düzenlenmemiş olması durumunda, soruşturma evrakının suçun işlendiği yer Cumhuriyet başsavcılığının soruşturma esasına kayıtlı olması nedeniyle tutukluluğun incelenmesi taleplerinin soruşturmanın yürütüldüğü yer sulh ceza hâkimince değerlendirilmesi gerektiği, suçun işlendiği yer Cumhuriyet başsavcılığınca suçun ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suç olması nedeniyle soruşturma dosyasının fezleke ile ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesi halinde, tutukluluğun gözden geçirilmesi işleminin

ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer sulh ceza hâkimi tarafından yapılması gerekmektedir.

Niteliği itibariyle yetkisizlik ve görevsizlik kararı hükmünde olan fezleke tanzimi sonrasında ise 02/03/2007 tarihli ve 26450 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 7’inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca görevsizlik, yetkisizlik ve davanın nakli gibi hallerde suçun işlendiği yerde görevlendirilen müdafinin görevinin sona ereceği için talep halinde ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer barosu tarafından yeni bir müdafî görevlendirilmesi gerekmektedir.

Bu itibarla,

1- Mülhakat Cumhuriyet başsavcılıklarının ağır ceza mahkemesi nezdinde bulunan Cumhuriyet başsavcılığına hitaben düzenledikleri soruşturma evrakının gönderilmesine ilişkin düşünce yazısının (fezleke) niteliği itibariyle görevsizlik veya yetkisizlik kararı olarak kabulü gerektiğinden Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 7’inci maddesinde değişiklik yapılmasına ihtiyaç olmadığı,

2- İlk soruşturma işleminin yapıldığı Cumhuriyet başsavcılığınca düzenlenecek düşünce yazısı (fezleke) ile şüpheliye baro tarafından atanan müdafinin görevinin sona ereceği,

3- Düşünce yazısının (fezleke) ağır ceza mahkemesi nezdinde bulunan Cumhuriyet başsavcılığına ulaşmasından sonra tutukluluk durumunun ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer sulh ceza hâkimliği tarafından inceleneceği, müdafî görevlendirmesinin de bu aşamada sulh ceza hâkimliğinin talebi ile yapılabileceği ve görevlendirilecek müdafîye ayrıca ücret ödenebileceği,

Deđerlendirilmektedir.

Bilgilerin rica ederim.

Metin KIRATLI

Hâkim

Bakan a.

Genel Müdür V.

*Bu belge, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.